

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

UNIVERSITAS VETERINARIA ET PHARMACEUTICA
BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pracovní postup pro cvičení

Stanovení oxytetracyklinu v mléce metodou LC/MS

1. Princip stanovení

Oxytetracyklin v mléce je stanoven metodou vysokoúčinné kapalinové chromatografie spojené s tandemovou hmotnostní spektrometrií. Vzorek je nejprve rozložen kyselou digescí v 5% kyselině trichloroctové a centrifugován. Získaný supernatant je přečištěn pomocí extrakce na tuhé fázi a stanoven metodou LC/MS. Oxytetracyklin je nejprve separován pomocí izokratické eluce na koloně C18 a následně po ionizaci elektrospřejem analyzován pomocí tandemové hmotnostní spektrometrie.

2. Definice zkratk

- LC/MS – Kapalinová chromatografie s hmotnostní spektrometrií
- LC/MS/MS – kapalinová chromatografie s tandemovou hmotnostní spektrometrií
- HPLC – vysokoúčinná kapalinová chromatografie
- TCA – kyselina trichloroctová
- SPE – solid phase extraction (extrakce na tuhé fázi)

3. Měřicí přístroje a pomocná zařízení

- Sestava kapalinového chromatografu s hmotnostním spektrometrem LC/MS obsahující následující části: Kapalinový chromatograf Accela 1250, autosampler PAL, tandemový hmotnostní spektrometr s trojitým kvadrupólem TSQ Quantum Acces MAX (všechno výrobce ThermoFisher Scientific)
- Generátor dusíku
- Centrifuga
- Předvážky
- Analytické váhy
- Třepačka
- Manifold pro SPE kolonky

4. Základní chemikálie

- Oxytetracyklin v kvalitě p.a.
- Kyselina trichloroctová v kvalitě p.a.
- Deionizovaná voda
- Metanol v čistotě pro HPLC
- Acetonitril v čistotě pro HPLC
- Kyselina mravenčí v čistotě pro LC/MS

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

5. Pracovní roztoky

- **5% roztok kyseliny trichloroctové**, připraví se navážením a rozpouštěním kyseliny trichloroctové v neionizované vodě. Skladuje se v uzavřené odměrné baňce v lednici. Trvanlivost roztoku je 1 měsíc.
- **Zásobní roztok oxytetracyklinu 1mg/l**, připraví se navážením a rozpouštěním základní chemikálie oxytetracyklinu v neionizované vodě. Skladuje se v odměrné baňce, trvanlivost roztoku je 1 měsíc.
- **Pracovní roztoky oxytetracyklinu o koncentracích 1, 5 a 20 ng/ml**, připraví se ředěním zásobního roztoku oxytetracyklinu do 5% roztoku kyseliny trichloroctové, trvanlivost roztoků je 1 měsíc.
- **2% metanol v deionizované vodě**, připraví se rozpouštěním 2ml metanolu v 98 ml neionizované vody
- **50% acetonitril v deionizované vodě**, připraví se smícháním 50ml acetonitrilu a 50 ml neionizované vody

Poznámka: Studenti pracovní roztoky nepřipravují. Roztoky jsou nachystány před cvičením.

6. Příprava vzorku

princip – vzorek mléka je rozložen v 5% kyselině trichloroctové. Takto rozložený vzorek je centrifugován. Získaný supernatant je následně přečištěn na SPE kolonkách.

6.1. Rozklad vzorku

Půl mililitru vzorku mléka je pipetováno automatickou pipetou do plastové mikrozkušavky. Ke vzorku je přidáno 0,5 ml 5 % kyseliny trichloroctové. Vzorek je následně promíchán na třepačce a ponechán 10 minut stát ve tmě.

Takto rozložený vzorek je následně centrifugován 15 minut při 3000 otáčkách za minutu. Z odstředěného vzorku je pipetováno 0,5 ml supernatantu k následnému přečištění na SPE kolonkách.

6.2. Přečištění na SPE kolonkách

6.2.1. Kondicionace SPE kolonek

Kolonky je před použitím nutno kondiciovat. Na kolonky je nejprve naneseo 0,5 ml metanolu a kolonka je při průtoku cca 2ml/min metanolem propláchnuta. Následně je na kolonku naneseo 0,5ml 5% TCA a kolonka je opět propláchnuta při průtoku 2ml/min. Při průplachu kolonek dbáme na to, aby kolonky nebyly vysušeny a zůstaly pod hladinou kapaliny.

6.2.2. Nanesení vzorku na kolonky a eluce interferujících látek.

Na takto kondiciované kolonky je naneseo 0,5 ml vzorku a kolonka je opět propláchnuta při průtoku 2ml/min. Dále je na kolonku naneseo 0,5 ml 2% metanolu a kolonka je propláchnuta do sucha při průtoku 5ml/min.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

6.2.3. Eluce přečištěného vzorku z kolonek

Na kolonky je nanesen 1ml 50% acetonitrilu a vzorek je následně z kolonek eluován do připravených vialek při průtoku 2ml/min. Takto přečištěný vzorek je použit pro stanovení na LC/MS.

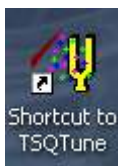
6.3. Příprava standardu

Do 2ml skleněných vialek pipetujeme automatickou pipetou předem připravené pracovní roztoky standardu oxytetracyklinu.

7. Stanovení na přístroji LC/MS

princip – přečištěný vzorek je separován na koloně C18 pomocí izokratické eluce rozpouštědlem voda/acetonitril (50/50). Separovaný vzorek je následně desolvatován a ionizován pomocí ionizace elektrosprejem. Vzniklé ionty jsou následně analyzovány pomocí tandemové hmotnostní spektrometrie na iontovém přechodu 461/426.

7.1. Uvedení přístroje do chodu

Před samotnou analýzou je nutné uvést hmotnostní spektrometr z režimu standby do chodu. Nejprve klikneme na ikonku Shortcut to TSQTune, která je umístěna na ploše operačního systému. Následně klikneme na ikonku čímž dojde k uvedení hmotnostního spektrometru do chodu. Přístroj necháme 3 minuty stabilizovat.

7.2. Provedení analýzy

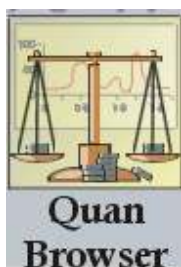

Po uvedení přístroje do chodu zapneme program Xcalibur pomocí ikony umístěné na ploše. V programu Xcalibur klikneme na ikonku a v menu File dáme vytvořit new sequence. V aktivovaném okně New Sequence Template vybereme v dialogovém okénku Path pomocí tlačítka Browse místo na disku, kde budou ukládány výsledky. V dialogovém okénku Instrument Method vybereme pomocí tlačítka Browse měřící metodu Oxytetracyklin01, která je umístěna v následujícím podadresáři.(Xcalibur/Methods/Oxytetracyklin). V dialogovém okénku Number of samples zvolíme příslušný počet vzorků. Stiskneme tlačítko OK.

V nově vytvořené tabulce pojmenujeme ve sloupci File Name vzorky. Ve sloupci Inj Vol vložíme objem dávkovaného vzorku 10ul. Dále vložíme připravené vialky se standardy a vzorky do horní zásuvky autosampleru, do prvního zásobníku na vialky, tak aby nejnižší standard byl umístěn v pozici č.1 a za ním následovaly další standardy a vzorky.

Kliknutím na ikonku spustíme samotnou analýzu.

7.3. Vyhodnocení výsledků

Po ukončení analýz klikneme na poslední sloupec tabulky a vložíme procesní metodu Oxytetracyklin01, která je umístěna v podadresáři (Xcalibur/Methods/Oxytetracyklin).

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pro jednotlivé standardy zvolíme příslušné koncentrační úrovně 1, 2, 3. Dále klikneme na ikonku čímž dojde k výpočtu výsledků.

Následně otevřeme modul Quan Browser, otevřeme příslušnou sekvenci výsledků a odečteme výsledné hodnoty koncentrací oxytetracyklinu.

8. Výpočet koncentrace oxytetracyklinu

Konečnou koncentraci oxytetracyklinu v mléce ($\mu\text{g/l}$) vypočítáme podle následujícího vzorce:

$$c1 = \frac{c2 \times x1}{V1}$$

Kde:

- $c1$ je konečná koncentrace oxytetracyklinu v mléce ($\mu\text{g/l}$)
- $c2$ je koncentrace naměřená přístrojem LC/MS ($\mu\text{g/l}$)
- $x1$ je faktor ředění (4)
- $V1$ je výtěžnost metody (0,21)

Následně vztáhneme koncentraci na hmotnost a vyjádříme ji v mg/kg podle vzorce:

$$c3 = \frac{c1}{\rho}$$

Kde:

- $c3$ je koncentrace oxytetracyklinu vyjádřená v mg/kg
- $c1$ je koncentrace oxytetracyklinu vyjádřená v mg/l
- ρ je hustota mléka (1,035 kg/l)

Výsledek se uvede včetně nejistoty metody. Pokud pomocí analýzy žádný oxytetracyklin nestanovíme, uvedeme do výsledku méně než mez detekce metody.

- **mez detekce:** 0,154 $\mu\text{g/kg}$ mléka
- **nejistota metody:** 4,8%